

Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem

**w ProMed NZOZ
Mysłowice ul. Powstańców 2**

I. Preambuła.....	3
<p>Podstawową i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Pracowników ProMed w Mysłowicach ul. Powstańców 2, jest działanie dla dobra małych i w ich najlepszym interesie. Pracownicy ProMed zobowiązani są do traktowania małych z szacunkiem oraz uwzględniania ich potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie przez Pracownika ProMed przemocy wobec małych w jakiegokolwiek formie. Pracownik ProMed, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych ProMed oraz swojej wiedzy i kompetencji.</p> <p>Niniejszy dokument skierowany jest do wszystkich Pracowników ProMed (lekarzy, pielęgniarek, pracowników rejestracji). Standardy Ochrony Małych przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w naszej przychodni, a także podejmować wszelkie możliwe działania zapobiegające krzywdzeniu małych przebywających na jej terenie.</p>	
II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.....	5
III. Zasady bezpiecznej relacji personel-mały.....	6
IV. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małych.....	8
V. Rozpoznanie symptomów przemocy u małych.....	9
VI. Rozpoznawanie przemocy wobec małych z niepełnosprawnością	12
VII. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka.....	13
VIII. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego.....	14
IX. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małych w przez Pracownika ProMed....	15
X. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małych przez rówieśników.....	16
XI. Procedura „Niebieskie Karty”.....	17
XII. Ważne telefony i adresy.....	19
XIII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małych.....	20

I. Preambuła

Podstawową i niepodważalną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez Pracowników ProMed w Mysłowicach ul. Powstańców 2, jest działanie dla dobra małoletnich i w ich najlepszym interesie. Pracownicy ProMed zobowiązani są do traktowania małoletnich z szacunkiem oraz uwzględniania ich potrzeb. Niedopuszczalne jest stosowanie przez Pracownika ProMed przemocy wobec małoletnich w jakiegokolwiek formie. Pracownik ProMed, realizując te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych ProMed oraz swojej wiedzy i kompetencji.

Niniejszy dokument skierowany jest do wszystkich Pracowników ProMed (lekarzy, pielęgniarek, pracowników rejestracji). Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem to zbiór zasad, które pomagają tworzyć bezpieczne i przyjazne środowisko w naszej przychodni, a także podejmować wszelkie możliwe działania zapobiegające krzywdzeniu małoletnich przebywających na jej terenie.

Wewnętrzne procedury regulujące ochronę małoletnich przed przemocą są zgodne z obowiązującymi dokumentami: Regulaminem ProMed, Polityką bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych, oraz obowiązującymi przepisami prawa:

- Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
- Konwencji o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne ONZ z 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991.120.526 ze zm.)
- Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.) oraz Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”
- Ustawą z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1304 ze zm.).

Niniejszy dokument reguluje procedury ochrony małoletnich przed krzywdzeniem, rozpoznawanie i reagowanie na niepokojące sytuacje w określony procedurami sposób postępowania.

Ilekroć w niniejszych procedurach jest mowa o:

- **krzywdzeniu małoletniego** należy rozumieć - każde zamierzone lub niezamierzone działanie oraz zaniechanie działań ze strony pracownika przychodni/rodzica/opiekuna, które ujemnie wpływa na rozwój fizyczny lub psychiczny małoletniego. Krzywdzenie to też bezczynność społeczeństwa lub instytucji, a także rezultat takiej bezczynności, który ogranicza równe prawa małoletnich i zakłóca ich optymalny rozwój.

Krzywdzenie małoletnich może przyjąć następujące formy:

- przemoc psychiczna - przymus, groźby, obrażanie, wyzywanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, krzyczenie, wyśmiewanie, lekceważenie,
- przemoc fizyczna - szarpanie, kopanie, popychanie, policzkowanie, przypalanie papierosem, bicie ręką przy użyciu przedmiotów, klaps,
- przemoc seksualna - gwałt, wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych,

- przemoc ekonomiczna - unikanie płacenia alimentów, zakazywanie członkowi rodziny pracy lub edukacji w celu zdobycia zatrudnienia, przywłaszczanie do swoich celów wspólnych środków na utrzymanie rodziny,
 - zaniedbanie - głodzenie, niedostarczanie odpowiedniej ilości jedzenia i picia, nieodpowiednia higiena lub jej brak, niezgłaszanie się z dzieckiem do lekarza (gdy tego wymaga), brak leczenia mimo zaleceń lekarzy, niedopilnowanie w kwestii edukacji, brak przejawiania zainteresowania, w jaki sposób dziecko spędza wolny czas, jaki ma zainteresowania, problemy oraz potrzeby,
 - alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica,
 - cyberprzemoc - zachowanie podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej na odległość. Ta forma przemocy polega na zachowaniu, które może wzbudzić w osobie doznającej przemocy poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia. Jest to nowe zjawisko, które nasila się w wyniku bardziej intensywnego korzystania z Internetu i narzędzi informatycznych.
- **przemocy domowej** - należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:
 - narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
 - naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
 - powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
 - ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej,
 - istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej,
 - **Pracownikowi ProMed** – należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną na podstawie umowy o pracę, lub umowy cywilno-prawnej, lub wolontariatu,
 - **małoletnim** – należy przez to rozumieć osoby do ukończenia 18 r.ż., które przebywają na terenie ProMed (w asyście rodzica/opiekuna prawnego), jak również osoby małoletnie z niepełnosprawnościami (w asyście rodzica/opiekuna prawnego),
 - **osobie odpowiedzialnej za wewnętrzne procedury regulujące ochronę dzieci przed krzywdzeniem** zwany również koordynatorem – należy rozumieć wyznaczoną przez Prezesa Zarządu ProMed osobę, sprawującą nadzór nad realizacją wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przed przemocą,
 - **Zespół Interwencyjny** – należy rozumieć jako powołany przez Prezesa Zarządu Pro-Med (w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich) zespół, w skład którego wychodzi: **Pani Anna Głuch (telefon 515 597 520)** oraz inne osoby mające wiedzę na temat krzywdzenia małoletniego.

II. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

Przychodnia ProMed w Mysłowicach zatrudnia osoby na stanowiskach: lekarskim, pielęgniarskim, rejestratorskim. Podczas rekrutacji nowych Pracowników Promed weryfikuje informacje na temat:

- przebiegu dotychczasowego zatrudnienia kandydata na Pracownika,
- jego niekaralności.

Prezes Zarządu ProMed może prosić kandydata/kandydatkę ubiegających się o przyjęcie do pracy,

o przedstawienie referencji od poprzedniego pracodawcy lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie takich danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia

wyłącznie

w oparciu o tę podstawę.

Przed dopuszczeniem Pracownika do wykonywania obowiązków wynikających z umowy o pracę, zlecenia, dzieła, wolontariatu, Prezes Zarządu ProMed ma obowiązek sprawdzenia osoby ubiegającej się o pracę w Rejestrze Sprawców Przystępstw na Tle Seksualnym. Wydruk z Rejestru przechowywany jest w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej wolontariusza/osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.

Z tego względu jeszcze przed zatrudnieniem Prezes Zarządu ProMed zażąda od kandydata informacji o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego. Nie ma takiej konieczności jedynie wówczas, gdy pracownik jest ponownie zatrudniany w tej samej przychodni, a przerwa w zatrudnieniu nie przekroczyła 3 miesięcy. W przypadku niemożliwości przedstawienia informacji z KRK pracownik zobowiązany jest do złożenia oświadczenia o niekaralności oraz toczących się postępowania przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych.

Każdy Pracownik przyjmowany do ProMed w Mysłowicach zostaje zapoznany z niniejszymi procedurami i zobowiązany do potwierdzenia tego faktu w formie pisemnej.

ProMed organizuje, w zależności od identyfikacji potrzeb szkoleniowych, dla wszystkich Pracowników każdego szczebla, szkolenia w zakresie przeciwdziałania przemocy i agresji wobec małoletnich.

III. Zasady bezpiecznej relacji personel-małoletni

Nadrzędnym celem wszelkich działań podejmowanych przez Pracowników ProMed jest promowanie dobra małoletnich i ich najlepszego interesu.

Pracownicy ProMed w pełni przestrzegają obowiązujące prawo, wewnętrzne przepisy obowiązujące w przychodni oraz swoich kompetencji w celu osiągnięcia tych celów. Zasady tworzenia bezpiecznych relacji z małoletnimi obowiązują wszystkich Pracowników, stażystów oraz wolontariuszy i są potwierdzone przez podpisanie odpowiedniego oświadczenia.

Pracownicy ProMed w Mysłowicach zobowiązani są do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi. Należy za każdym razem rozważyć, czy reakcja, komunikat lub działanie wobec małoletniego jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

W przypadku pobytu w ProMed małoletnich z niepełnosprawnością/niepełnosprawnościami pracownicy zobowiązani są traktować tych małoletnich zgodnie z zasadą podmiotowości, szacunku i uznania ich praw.

Zasady komunikacji z małoletnimi:

- W komunikacji z małoletnią/im zachowuj cierpliwość i szacunek.
- Słuchaj uważnie małoletniej/ego i udzielaj jej/jemu odpowiedzi adekwatnych do wieku, możliwości psychofizycznych i danej sytuacji.
- Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniej/ego.
- Nie wolno Ci krzyczeć na małoletnią/ego w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniej/go lub innych małoletnich oraz innych osób.
- Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małoletnich wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małoletnich.

Obejmuje to wizerunek małoletnich, informacje o ich sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

- Szanuj prawo małoletnich do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletnich, wyjaśnij mu to najszybciej jak to możliwe.
- Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małoletnich w sposób niestosowny. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletnich relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
- Zapewnij małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (w zależności od procedur interwencji, jakie przyjął Hotel) i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.

Kontakt fizyczny z małoletnim

Każde przemocowe działanie wobec małoletniej/go jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z małoletnią/im może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu:

- jest odpowiedzią na potrzeby małoletniej/ego w danym momencie;
- uwzględnia wiek małoletniej/ego, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

Nie można wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednej/go małoletniej/ego może być nieodpowiednie wobec innych małoletnich. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletnich, pytając ją/jego o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie.

Ważne!!!

- Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej małoletniej/go.
- Nigdy nie dotykaj małoletniej/ego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
- Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań.
- Nie angażuj się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnimi czy brutalne zabawy fizyczne.
- Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że małoletni będą dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinienes reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniej/emu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
- Kontakt fizyczny z małoletnią/nim nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. Jeśli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich, zawsze poinformuj o tym osobę odpowiedzialną i/lub postąp zgodnie zobowiązującą procedurą interwencji.
- W sytuacjach wymagających czynności pielęgnacyjnych i higienicznych wobec małoletniej/ego, unikaj innego niż niezbędny z nim kontaktu fizycznego. Dotyczy to zwłaszcza pomagania małoletniej/emu w ubieraniu i rozbieraniu, jedzeniu, myciu, przewijaniu i w korzystaniu z toalety. Zadbaj o to, aby w każdej z czynności pielęgnacyjnych i higienicznych asystowała Ci inna osoba z przychodni. Jeśli pielęgnacja i opieka higieniczna nad małoletnimi należą do Twoich obowiązków, zostaniesz przeszkolony w tym kierunku.

Kontakty poza godzinami pracy

Co do zasady, kontakt z małoletnimi powinien odbywać się wyłącznie w godzinach pracy i dotyczyć celów opiekuńczych lub zdrowotnych.

Ważne!!!

- Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego miejsca zamieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy.
- Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
- Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym Prezesa Zarządu ProMed, a rodzice/opiekunowie prawni dzieci muszą pisemnie wyrazić zgodę na taki kontakt.
- Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców oraz opiekunów.

IV. Zasady ochrony wizerunku i danych osobowych małoletnich

ProMed w Mysłowicach zapewnia najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich zgodnie z zobowiązującymi przepisami prawa. Przychodnia, uznając prawo małoletnich do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku małoletnich.

W naszych działaniach kierujemy się odpowiedzialnością i rozumą wobec utrwalania, przetwarzania, używania i publikowania wizerunków małoletnich.

Dzielenie się zdjęciami i filmami z naszych aktywności służy celebrowaniu sukcesów leczniczych, dokumentowaniu naszych działań i ma zawsze na uwadze bezpieczeństwo małoletnich.

ProMed na powyższe potrzeby, każdorazowo pobiera od rodziców/opiekunów małoletnich pisemną zgodę. Rodzic/opiekun małoletniej/ego ma prawo, w każdym momencie, wycofać swoją zgodę, bez wskazywania uzasadnienia swojej decyzji.

Jeśli rodzice/opiekunowie nie wyrazili zgody na utrwalenie wizerunku małoletniej/ego, respektujemy ich decyzję.

V. Rozpoznanie symptomów przemocy u małoletnich

Występowanie pojedynczego symptomu nie zawsze świadczy o tym, że małoletnia/tni doświadcza przemocy, jeśli jednak symptom powtarza się, bądź występuje ich kilka równocześnie z dużym prawdopodobieństwem możemy określić, że mamy do czynienia z krzywdzeniem małoletniej/go.

Zareaguj, gdy małoletnia/i:

- często jest brudna/y, nieprzyjemnie pachnie,
- kradnie jedzenie, pieniądze itp.,
- żebrze,
- jest głodna/y,
- nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, szczepień, okularów itp.,
- ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić - obrażenia są w różnej fazie gojenia,
- podaje wyjaśnienia dotyczące obrażeń, które wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. – małoletnia/i często je zmienia,
- nadmiernie zakrywa ciało, jest niestosownie ubrana/y do sytuacji i pogody,
- boi się rodzica lub opiekuna, boi się powrotu do domu,
- wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
- cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,
- jest bierna/y, wycofana/y, uległa/y, przestraszona/y, depresyjna/y itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samookalecza itp.,
- ucieka w świat wirtualny (gry komputerowe, Internet itp.),
- moczy i zanieczyszcza się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach, czy też na widok określonych osób,
- ma otarcia naskórka, bolesność narządów płciowych i/lub odbytu,
- w pracach artystycznych, rozmowach, zachowaniu prezentuje elementy/ motywy seksualne,
- ucieka rodzicom/opiekunom prawnym z przychodni,
- prezentuje nagłą i wyraźną zmianę w zachowaniu,
- mówi o przemocy, opowiada o sytuacjach, których doświadcza.

Zwróć uwagę, gdy rodzic/opiekun:

- podaje nieprzekonujące lub sprzeczne informacje lub odmawia wyjaśnienia przyczyn obrażeń małoletniej/ego,

- odmawia, nie utrzymuje kontaktów z osobami zainteresowanymi losem małoletniej/ego,
- mówi o małoletniej/im w negatywny sposób, ciągle obwinia, poniża i strofuje (np.: używając określeń takich, jak „idiota”, „gnojek”, „gówniara”, „gówniarz”),
- poddaje małoletnią/ego surowej dyscyplinie lub jest nadopiekuńczy lub zbyt pobłażliwy lub odrzuca małoletnią/ego,
- nie interesuje się losem i problemami małoletniej/ego,
- często nie potrafi podać miejsca, w którym aktualnie przebywa małoletnia/tni,
- jest apatyczny, pogrążony w depresji,
- zachowuje się agresywnie,
- ma zaburzony kontakt z rzeczywistością np.: reaguje nieadekwatnie do sytuacji, wypowiada się niespójnie,
- nie ma świadomości lub neguje potrzeby małoletniej/ego,
- faworyzuje jedno z rodzeństwa,
- przekracza dopuszczalne granice w kontakcie fizycznym z małoletnią/nim (na przykład podczas zabawy),
- nadużywa alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających.

Jak rozmawiać z małoletnią/im krzywdzonym?:

- Zadbaj o sprzyjające warunki rozmowy.
- Przyjmij pozycję ciała dostosowaną do pozycji małoletniej/ego – usiądź lub przykucnij.
- Używaj języka zrozumiałego dla małoletniej/go.
- Okazuj małoletniej/emu szacunek, akceptację i empatyczne zrozumienie.
- Bądź cierpliwy – małoletnia/ni może zaprzeczać prawdzie.
- Nie naciskaj na małoletnią/go – wyznanie całej prawdy może łączyć się z ogromnym lękiem.
- Unikaj naprowadzania małoletniej/go na odpowiedzi, które chciałybyś/łbyś usłyszeć.
- Okaż zrozumienie, że niełatwo jest mówić o trudnych sprawach, zwłaszcza jeśli dotyczą rodziny.
- Pochwal za odwagę podjęcia rozmowy tj. nie za treść rozmowy, lecz za to, że mówi.
- Bądź świadomy oznak zaniepokojenia małoletniej/go o los rodziców – nie wypowiadaj przy nich negatywnych opinii o rodzicach.
- Nazwij przemoc – przemocą i pokaż małoletniej/emu, że nie jest winne tego, co zrobił dorosły.

- Wesprzyj małego/ego – utwierdź w przekonaniu, że nie tylko je to spotkało, że wiele dzieci przeżywa podobne problemy.
- Wyjaśnij małej/emu w przystępny sposób, co zamierzasz dalej robić. Pamiętaj, jak trudna jest ich sytuacja ze względu na:
 - wstyd,
 - poczucie winy,
 - strach przed ponownym skrzywdzeniem,
 - tajemnicę,
 - lojalność wobec osoby stosującej przemoc.

VI. Rozpoznawanie przemocy wobec małych z niepełnosprawnością

Zwracając uwagę na symptomy występujące u małego przewlekle chorego, należy skupić się na trudnościach, jakie niesie ze sobą choroba, z którą zmagają się małe/tni. Małe/tni oprócz trudnych zmian biologicznych, powstałych na skutek choroby – odczuwa zmiany

w samopoczuciu a także napotyka na trudności adaptacyjne do nowego statusu społecznego.

Rozpoznanie przemocy wobec małej/ego z niepełnosprawnością jest, z wielu powodów, zadaniem skomplikowanym. Zależność małej/ego z niepełnosprawnością od innych uczy, że przekraczanie granic przez rodziców czy opiekunów jest czymś normalnym i niezbędnym.

Rodzice/opiekunowie małych z niepełnosprawnościami mają do wypełnienia bardzo trudne zadania wynikające z opieki i wychowania. Jednak nic nie usprawiedliwia stosowania wobec małych jakiegokolwiek formy przemocy.

W rozpoznaniu, czy małe doznali bądź doznają przemocy ze strony najbliższych, może być pomocnych kilka źródeł informacji. Są to bezpośrednie informacje pochodzące od świadków przemocy wobec małej/ego, ślady przemocy na ciele dziecka, ujawnienie przez małą/ego w sposób bezpośredni lub pośredni tego doświadczenia lub specyficzne objawy przemocy.-

WAŻNE!:

- Małe, mówiąc o doznawaniu przemocy, nie podają wszystkich informacji o swoich przeżyciach.
- Małym towarzyszy lęk o los rodzica, opiekuna i swój własny.
- Okoliczności ujawnienia są związane z odseparowaniem małych od osoby krzywdzącej – odległość równa się poczuciu bezpieczeństwa, bliskość oznacza lęk.
- Zniekształcenia w sposobie myślenia małych - poczucie winy odpowiedzialności za doznawaną przemoc.

Literatura: K. Fenik-Gaberle, R. Kałucka, *Dziecko niepełnosprawne oraz chore przewlekle a przemoc w rodzinie. Rozpoznanie. Scenariusz szkolenia dla pracowników oświaty*. Ośrodek Rozwoju Edukacji, Warszawa 2019 r.

VII. Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

- **W przypadku uzyskania przez Pracownika ProMed informacji, że małeletnia/tni jest krzywdzony, Pracownik ma obowiązek sporządzenia pisemnej notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji do Pani Anny Głuch.**
- Pani Anna Głuch wzywa rodziców/opiekunów małeletniej/ego, którego o krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzaniach.
- Pani Anna Głuch jest zobowiązana, na podstawie rozmów z małeletnią/im dzieckiem, Pracownikami, sporządzić opis sytuacji małeletniej/ego oraz plan pomocy małeletniej/emu.
- Plan pomocy małeletniej/emu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - podjęcia przez przychodnię działań w celu zapewnienia małeletniej/emu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzani krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
 - wsparcia, jakie przychodnia zaoferuje małeletniej/emu.

VIII. Procedura postępowania w przypadku krzywdzenia dziecka przez osobę ze środowiska rodzinnego

- Pracownik ProMed podejrzewający krzywdzenie małoletniej/ego przez osobę ze środowiska rodzinnego zgłasza problem w formie notatki pisemnej do **Pani Anny Głuch**.
- Małoletnia/tni został skrzywdzony wtedy, gdy nastąpiła przemoc fizyczna, psychiczna lub byli oni świadkiem przemocy domowej, zostało zagrożone ich dobro, nastąpiło podejrzenie przestępstwa popełnionego na ich szkodę.
- Pani Anna Głuch powołuje Zespół Interwencyjny, który zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia:
 - prowadzi rozmowę wyjaśniającą z małoletnią/nim,
 - prowadzi rozmowę z rodzicem - opiekunem (w przypadku przemocy domowej - z rodzicem/opiekunem niekrzywdzącym) w obecności,
 - przedstawia formy i okoliczności krzywdzenia,
 - informuje o zachowaniach lub wypowiedziach małoletniej/ego wskazujących na doświadczenie krzywdzenia,
 - omawia rolę rodzica (opiekuna) w podejmowaniu interwencji (wspieranie małoletniej/małoletniego) - proponuje wsparcie,
 - informuje o ustawowym obowiązku podjęcia interwencji prawnej - informuje o placówkach świadczących pomoc.
- W przypadku potwierdzenia podejrzenia krzywdzenia małoletniej/ego, na wniosek Pani Anny Głuch właściwy organ wszczyna postępowanie zmierzające do ustalenia planu pomocy małoletniej/emu (zapewnienie bezpieczeństwa).
- **Pani Anna Głuch bezwzględnie rozpoczyna procedurę „Niebieskiej Karty”.**
- Pani Anna Głuch może również złożyć zawiadomienie do sądu rodzinnego właściwego wg pobytu małoletniej/ego, do Policji lub do prokuratury.
- Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

IX. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletnich w przez Pracownika ProMed

- **Osoba podejrzewająca Pracownika ProMed o krzywdzenie małoletniej/ego zgłasza problem Pani Annie Głuch.**
- Pani Anna Głuch zapoznaje się z okolicznościami zdarzenia, prowadzi rozmowę wyjaśniającą z Pracownikiem ProMed podejrzanym o krzywdzenie małoletniej/ego, rodzicami/opiekunami prawnymi małoletniej/ego i natychmiast zawiadamia o tym fakcie Prezesa Zarządu Pro-Med.
- Do czasu wyjaśnienia zdarzenia Prezes Zarządu ProMed odsuwa Pracownika od bezpośredniego kontaktu z małoletnią/nim.
- Wszystkie czynności dokumentowane są protokołem, który składa się z wyjaśnień uczestników postępowania.

X. Procedura interwencji w sytuacji krzywdzenia małoletnich przez rówieśników

- **Osoba podejrzewająca o krzywdzenie małoletniej/ego w przyrodni przez innych małoletnich lub krzywdzona/y małoletnia/tni zgłasza problem do Pani Anny Głuch.**
- Pani Anna Głuch zobowiązana jest do przeprowadzenia rozmowy z małoletnią/nim poszkodowanymi oraz małoletnimi podejrzanymi o krzywdzenie tychże małoletnich.
- Po przeprowadzeniu rozmowy Pani Anna Głuch pisemnie zawiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny według miejsca pobytu małoletniej/ego podejrzanego o krzywdzenie innych małoletnich.

XI. Procedura „Niebieskie Karty”

Procedurę „Niebieskie Karty” należy wszcząć na podstawie uzasadnionego podejrzenia zaistnienia przemocy domowej chociażby niepopartego żadnymi dowodami (art. 9d ust. 4 ustawy), ale już dalsze prowadzenie procedury wymaga uzasadnionego podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny (art. 9d ust. 2 ustawy).

Zgodnie z definicją, aby można było mówić o przemocy domowej:

- wystarczy jednorazowe działanie lub zaniechanie działania przemocowego;
- musi wystąpić naruszenie praw lub dóbr osobistych drugiej osoby – rozumianych jako prawo do samostanowienia, wolności od przemocy, godności osobistej, dobrego imienia oraz innych praw;
- musi wystąpić działanie lub zaniechanie działania powodujące szkody na zdrowiu fizycznym lub psychicznym;
- szkody, które powstają powodują uszczerbek na zdrowiu fizycznym lub na zdrowiu psychicznym, a na powstanie szkody psychicznej wskazuje np. potrzeba korzystania z pomocy specjalistów.

Pracownik zauważający niepokojące symptomy lub jest świadkiem krzywdzenia małoletnich ma obowiązek reagować!!!

W przypadku podjęcia informacji o krzywdzeniu małoletnich pracownik zobowiązany jest poinformować Panią Annę Głuch.

Procedura Niebieskiej Karty:

- „Niebieską Kartę” zakłada Pani Anna Głuch gdy stwierdza, że w rodzinie małoletniej/ego dochodzi do przemocy.
- Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą domową (rodzic małoletniej/ego).
- W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec małoletniego, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego. Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc wobec małoletniej/ego są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem małoletniej/ego przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej lub pełnoletniej osoby wskazanej przez małoletnią/ego.
- Działania z udziałem małoletniej/ego, co do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta/y przemocą domową, powinny być prowadzone w miarę możliwości w trybie natychmiastowym. Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co do której

istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta –B”.

- W przypadku, gdy przemoc domowa dotyczy małoletniego, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie (formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie).
- Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” Pani Anna Głuch przekazuje przewodniczącemu Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w Mysłowicach - terminie nie później niż 5 dni roboczych od wszczęcia procedury.

Wszyscy Pracownicy ProMed i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletnich lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 ze zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieskie Karty”.

XII. Ważne telefony i adresy

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20:00 - 08:00;
w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. **116 111** (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>.

XIII. Monitoring stosowania Standardów Ochrony Małoletnich

Prezes Zarządu ProMed wyznacza, jako osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich Panią Annę Głuch.

Do obowiązków wyżej wymienionej osoby należy:

- monitorowanie realizacji Standardów Ochrony Małoletnich,
- reagowanie na sygnały naruszenia niniejszych Standardów,
- prowadzenie rejestru zgłoszeń,
- proponowanie zmian w niniejszych standardach,
- nie rzadziej niż raz w roku sprawdzenie i dokonanie ewaluacji Standardów Ochrony Małoletnich.

Pani Anna Głuch zobowiązana jest przeprowadzać raz w roku ankietę monitorującą poziom realizacji wewnętrznych procedur ochrony małoletnich przez krzywdzeniem. Pracownicy przychodni mogą proponować zmiany w procedurach oraz wskazywać naruszenia procedur. Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje ProMed.

Pani Anna Głuch, wespół z powołanym przez Prezesa Zarządu ProMed zespołem, okresowo sporządza ocenę ryzyka stosowania przemocy wobec małoletnich na terenie ProMed oraz zauważenia objawów stosowania przemocy domowej wobec małoletnich. Działanie to sporządzone jest na formularzu oceny ryzyka i zawiera podpisy osób sporządzających dokument. Ocenę ryzyka przeprowadza się co sześć miesięcy.

Pani Anna Głuch, odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich w ProMed w Mysłowicach, w razie potrzeby wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom nowe brzmienie. Podczas spotkań pracowników Pani Anna Głuch przypomina pracownikom o obowiązujących w przychodni procedurach oraz zasadach.

Standardy Ochrony Małoletnich w ProMed w Mysłowicach ul. Powstańców 2 wchodzi w życie z dniem

Prezes Zarządu ProMed

